

"MALI" heroji Domovinskog rata: stala pred jugo-generalu Jokića u Konavlima s hrvatskim grbom na glavi

Malo tko danas ovu samozatajnu ženu prepoznaje na ulici. **Damira Poljanić** nikada se nije tiskala u prve redove za fotografiranje, nije tražila medije da o njoj pišu, nije tražila nikakvu pažnju ni privilegije. A, nazivana je 1991. heroinom Domovinskog rata, prvom ženom pregovaračicom koja je ušla na područje Konavala i vidjela užas kojega je napravila "oslobodilačka vojska", prepričavalo se o njenoj hrabrosti kada je u maskirnoj uniformi i s kapom s hrvatskim grbom stala pred jugo-generalu Miodraga Jokića i kazala: *Ja sam Damira Poljanić, predstavnica oružanih snaga Republike Hrvatske.*

Jugo-general je bio šokiran. Pošprdnio je, svojim podređenim u tom trenutku uputio retorički upit - zar u ovoj zemlji postoje oružane snage izuzev nas? Nastavio je s provokacijama svake vrste, Damira se sjajno uspjela "nositi" sa svim tim verbalnim strijelicama upućenima s namjerom izrugivanja svega hrvatskoga, a osobito vojske.

Nije joj bilo jednostavno. Kome bi bilo? Bez pratnje predstavnika ikakvih međunarodnih organizacija ukrkali su je na rivi u Cavtatu u autu kojim je krenula prema Zvekovici gdje je bio dogovoren susret s predstavnicima jugo-vojske, radi pregovora humanitarne naravi, o osjetljivom pitanju pronalaženja i vraćanja ranjenih i poginulih branitelja i civila sa okupiranog konavoskog područja. Bila je prva koja je vidjela užase razorenih Konavala. Još je sve bilo u dimu i vatri, prepuno vojske, automobila, naoružanja. Znala je da su krenuli s ogromnim snagama na Dubrovnik, ali ju je ipak iznenadila brojnost ljudi i količina naoružanja koje je vidjela oko sebe.

Nije mogla zatomiti osjećaje i s usana joj se odlomilo užasno pitanje - što ste ovo učinili?

Mladi niški specijalac joj je odgovorio - pa, bre, u svakoj kući je bio ustaša, a mi smo ovde da branimo Ustav SFRJ.

Bio je listopad 1991. Pregovori su potrajali dva dana.... Drugi put, kada je išla na pregovore na Gruđu, jedan "njihov" vojnik joj je šapnuo da skine kapu, jer bi joj zbog hrvatskog grba mogla "odletjeti" i glava s ramena.

O svemu tome danas Damira, umirovljena prije deset godina iz PU dubrovačko-neretvanske gdje je i do rata radila na problemima vezanim uz maloljetničku delikvenciju, govori posve smireno. U njoj nema nikakvog bijesa, ljutnje, iako, kao i svatko tko ima oči i uši, da njima vidi i čuje, primjećuje što se događalo i događa u Hrvatskoj.

- Tko me poznaje i tko zna što sam sve radila u Domovinskom ratu, ponekad me pita bi li opet. Naravno da bih sve ponovila. Bili smo napadnuti, nismo ni imali izbora nego se braniti. Mene tadašnji zapovjednik obrane Grada, Nojko Marinović, mislim, nije slučajno izabrao da idem na te prve pregovore humanitarne prirode u Konavle gdje smo imali naših poginulih branitelja i civila. Nisu s one tamo strane očekivali ženu, još k tome obučenu u hrvatsku uniformu. Nisu oni slučajno pozvali naše predstavnike u Konavle na te pregovore, jer su pod "krinkom" da pokupimo naše mrtve i ranjene, htjeli malo i ispitati stvari. Iznenadila sam se koliko su znali, ma, ustvari, sve su znali...čak i gdje mi se nalazi ured. Ali, ipak ih je malo zbunjivala obrana Grada - priča danas Damira dok ispijamo kavu u blizini njenog stana u Šipčinama.

Damira Poljanić nije osoba koja se voli "pokazivati", isticati, puno pričati o svom angažmanu tijekom Domovinskog rata u Gradu. Bilo je, kaže, užasnih trenutaka, najteži su joj bili susreti s obiteljima poginulih branitelja kojima je morala reći da ih više nema, da su poginuli, dali živote za obranu svoje zemlje. Bilo je i preemotivnih momenata, na granici "eksplozivnih", kada su suborci dolazili identificirati tijela poginulih, jer u ratu, suborac ti je više od brata. Suborac ti je netko na koga računaš, tko računa na tebe. Njen je zadatak, između ostaloga bila i identifikacija tijela poginulih branitelja. Samo oni koji su tražili ili još uvijek traže svoje nestale u Domovinskom ratu, znaju što znači kad možeš obići grob i staviti cvijeće i svijeće za svoje najbliže. U takvim trenucima su nastajala i prijateljstva koja više ništa ne može raskinuti. Damira će se s tugom sjetiti mladoga Ivica Rilovića, dragovoljca, prve žrtve u Konavlima koju su pronašli na mjestu pogibije dok je JNA ulazila na hrvatski jug. S njegovom majkom je do današnjih dana veže prijateljstvo, koje je možda u mirnodopskim uvjetima teško razumjeti, ali se odnosi koji nastaju u uvjetima užasa rata i svih emotivnih napuknuća kada se gube najmiliji, ni ne trebaju stavljati pod mikroskop. Zahvalnost je teško raščlanjivati.

- Bilo je jako teških dana i trebalo je sve to i fizički i psihički izdržati i jedini je način da to u svom životu prihvatiš kao nešto što je moralo biti tako. Ali i da ostaviš u dijelu života u kojemu se događalo. Ja sam zahvalna što sve ono što sam prošla i na čemu sam radila za vrijeme Domovinskog rata, na mene nije ostavilo posljedica. Nemam trauma, nemam slika koje mi se vraćaju u snu, sve ono što muči mnoge naše branitelje. Mnogi branitelji koji su pretrpjeli užase i strah kakvi se u mirno doba ne mogu niti predočiti, danas jedva preživljavaju. To me pogađa - kaže Damira Poljanić.

Damiru Poljanić danas na ulici malo tko prepoznaje. Baš zato se, barem u ovim mjesecima najteže obrane Grada, valja prisjetiti "malih" branitelja, istinskih heroja hrabrosti. Damira Poljanić u vrijeme Domovinskog rata i u poraću nije bila anonimac. Kad je njen prezimenjak Pero Poljanić svjedočio na haškom tribunalu, začetnik ideje velikosrpsstva, Slobodan Milošević ga je pitao - je li u rodu s Damirom Poljanić.

- Istina, pitao je za "onu koja je dolazila na pregovore" spomenuvši moje ime - uz blagi odmah rukom kaže Damira, ne ističući i kako je za njom bila u tim godinama raspisana "tjeralica".

A, netko bi samo na tome bio izgradio svoju karijeru i ratnu priču! Damira nije od takvih. Kad je 1997. umirovljena, započela je sa životom u kojemu joj je najdraže - poći na ribanje. Takva je Damira Poljanić, heroina Domovinskog rata...

L.Crnčević

<http://www.dubrovniknet.hr/novost.php?id=57557>